

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 22 Czerwca r. s. 1823 Roku.

AUSTRYA:

Wiedeń dnia 13 czerwca.

(z Gazety Warszawskiej.)

Układy rządu naszego, o nową pożyczkę 30 milionów złotych ryńskich, wzięły pożądany skutek. Zawarto je pod korzystnymi warunkami z 4ma znakomitymi bankierami.

Arcey Xieźna Marya Elżbieta, małżonka Arcey Xiecia Raynera, Vice-Króla Królestwa Lombardzko Weneckiego, powiła d. 6 b. m. syna, którego zaraz po urodzeniu tymczasowie z wody ochrzczono.

Tryest dnia 26 maja.

(z teyże gazety.)

Ogłoszono tu urządzenie, iż dwa zbroyne okręty greckie krążą nie daleko *Durazzo*; zalecono oraz kupcom i kapitanom okrętów kupieckich, aby papiery swoje mieli w przyzwoitym porządku, bo w pierwszym razie żadney opieki od rządu spodziewać się nie mogą.

FRANCYA.

Paryż dnia 7 czerwca.

(z Gazety Ryz. Zuschauer)

Słychać, że generał Molitor zamiechał zupełnie osadzenia *Saragossy*, i z całą swoją dywizją przeszedł przez *Ebro* do *Katalonii*.

Od kilku lat tu bawiący anglicy, i nie dawno przybyli, otrzymali od policyi rozkaz, aby w przeciągu tygodnia opuścili miasto.

Dziennik Sporów usprawiedliwiał temi dniami rabunek wojska wiary w Hiszpanii, utrzymując, że to czynią, nie dla siebie, lecz, dla wsparcia biednych.

Paryż dnia 9 czerwca.

(z Gazety Warszawskiej.)

Marszałek Xieźę *Conciglano* przesłał następujący raport ministrowi wojny, datowany w *Vich* d. 30 maja o północy: D. 29 b. m. rozpoznałem stanowiska między *Mataro* i *Granollas*. Dnia udałem się do *Vich*. Wszystko się zebrało dla podniesienia radości mieszkańców w *Vich* do najwyższego stopnia; przypadała właśnie uroczystość s. *Ferdynanda*. Ustanowiono tymczasową i mieyscową juntę. Piękna obrona tego miasta dowiodła mieszkańcom, iż mogą polegać na waleczności wojska naszego; rzadko gdzie widziałem lud, mający tak dobry sposób myślenia. Dywizya jenerała *Donnadieu* zajmuje takie stanowisko: jenerał ten który *Ming*, jeśli potrzeba wypadnie, ścigać będzie aż do *Cerdagne*, nocuje dziś w *Berga*; brygada jenerała *St. Priest* i oddział Barona *Eroles*, gonią *Ming*. Półkownik Hrabia *Astorg* dowodzi w *Manresa*. Osada tameczna mieć będzie związek z *Vich*, a to za pomocą oddziału stojącego w *Moya*. Podczas uderzenia na *Vich*, jenerał *Zorraquin*, którego *Mina* bardzo szacował, został mocno ranny. Twierdzą nawet, iż umarł z ran odniesionych. Strata jego będzie bardzo dotkliwą dla nieprzyjaciela. *Zorraquin* celował talentami swemi wojskowemi w rewolucyi hiszpańskiej. Blisko 600 ludzi z dywizyi jenerała *Curial* zajmują jeszcze *Mataro*. Stanowisko to zastania brygada stojąca w wąwozie *Parpes*, strzegąca obu gościńców do *Barcelony*, z których jeden zowie się *Marine*, a drugi idzie przez *Trenta-Passos*.

Brygada ta utrzymuje tym sposobem związek przez *la Roca* ze stanowiskiem w *Granollas*, gdzie jest reszta 5tey dywizyi. W tém stanowisku dywizye 5 i 10 mogą prędką korespondencyą utrzymywać i w potrzebie połączyć się z sobą. Co się tyczy 9tey dywizyi, składa ona ciągle korpus obserwacyyny pod *Figueras*, trzyma *Hostalrich* w zamknięciu, zajmuje stanowiska w *Rosas*, *Terruel* dla uwazania wysp *Medas*, oraz w *Palamos*, *Torreda*, *Calella* i *Harenys de Mar*, a nakoniec, ponieważ cała 10ta dywizya ściga *Ming* dwa więć bataliony 9tey dywizyi stoją tymczasowie w *Olot* i *Vich*.

Listy z *Girony* pod d. 3 b. m. potwierdzają pogłoskę o zaszłej bitwie między francuzami a dywizyą *Ming*. Gdy *Mina* uderzył na *Vich*, zaraz dwa półki piechoty odebrały rozkaz, aby śpiesznie poszły ku temu miastu. Udało się im odeprzeć i rozproszyc nieprzyjaciela. Nazajutrz zebrał znowu *Mina* swoje woysko i usiłował cofnąć się ku *Kordowie*. Lecz w drodze spotkał wspomniane dwa półki, nastąpiła bitwa, w której nieprzyjaciel, zostawiwszy wielu zabitych i jeńców, zupełnie porażony, uciekać musiał. Teraz donosi jenerał *Donnadieu* z *Solsona* pod d. 1 b. m. Marszałkowi *Moncey*, iż *Mina* we dnie i w nocy ścigany, wynknął się cudem w okolicach *Baja*, i z swoimi ludźmi wpadł w straszne wąwozy, gdzie trudno go było doścignąć, i z kąd, nie dając ani na chwilę odpoczynku żołnierzom swoim, zaprowadził ich przez najwyższe góry do *Urgelu*, dokąd, podług doniesienia brygadiera *Bozom*, przybył w nocy z dnia 31 maja na 1 czerwca. Zaniarem jego było dostać się do *Cardona*, a gdy w drodze powziął wiadomość, iż jenerał *Donnadieu* stoi w *Solsona*, nie mu więc nie pozostało, jak szukać schronienia w *Urgelu*. Woysko jego, zmniejszone w tym pochodzie przez ucieczkę żołnierzy, znajduje się w najnędzniejszym stanie, jak łatwo sobie wyobrazić można; postrachem tylko, jaki wszędzie sprawia przybycie *Ming*, może się utrzymać; niszczy kraj którydy przechodzi, i okrutniestwem wszelkiego rodzaju przymusza mieszkańców do starania się opatrywania potrzeb jego. Zbliżając się do twierdz zajętych jeszcze przez kontyencyonistów, dostaje złamną żywność; woysko francuzkie przymusiło d. 31 maja taki transport wrócić się do *Cardona*.

Wypis prywatnego listu z *Girony* pod d. 3 b. m.: „Potwierdziła się pogłoska o bitwie między wojskiem francuzkiem a korpusem *Ming*. Po odebraney wiadomości o uderzeniu na *Vich* drugi półk piechoty liniowej i 6ty lekkiej, odebrały rozkaz, aby się tam śpiesznie udały. Odparto *Ming*, i woysko jego poszło w rozsypkę; lecz nazajutrz po bitwie zebrał je znowu *Mina*, i chciał się cofnąć do *Cardona* i tameczney okolicy. Wspomni ne wyżej dwa półki spotkały w drodze część korpusu *Ming*, stoczyły zwałą bitwę, i odparły nieprzyjaciela, który poniósł znaczną stratę w zabitych i jeńcach.“

Piszą z *Alcaniz* pod d. 1 b. m., iż Asturya, Biskaja, Nawarra i Arragonia winne już francuzom oswohobdzenie swoje. Woysko przeszedłszy *Ebro* ciągnie ku *Walencyi*, nayıpięniejszy prowincyi hiszpańskiej. (Podług innych urzędowych

wiadomości (przydaje gazeta berlińska) generał *Molitor* powrócił na lewy brzeg *Ebro*.)

Xiążę *Angouleme*, naczelny wódz wojska, w podpisaniem przez siebie i radę stanu oraz kommissarza cywilnego *Martignac* oświadczeniu z dnia 25 maja, uznał regencyą hiszpańską, która potem w nocy z d. 26 na 27 tegoż miesiąca uroczyście installowana została. Regencya ta nazywa się ministeryum. Pan *Vergas de Laguna*, były poseł hiszpański w *Rzymie*, który złożył urząd, nie chcąc zaprzysiądz konstytucyi, został tymczasowem ministrem interessów zagranicznych. D. 30 maja, jako w uroczystość ś. *Ferdynanda*, była wielka parada wojskowa, a wieczorem dano widowisko teatralne. Publiczność przyjęła Xiążę *Angouleme* z wielkimi okrzykami radośnemi; wspomniany Xiążę usiadł w łoży obok królewskiej. Aktorka deklamowała naprzód ode do Xiążęcia, a teatr wystawiał allegoryczny obraz, jak Francya podnosi upadłą Hiszpanią, i Króla *Ferdynanda* na tron przywraca. Naza utrż regencya odebrała w zamku królewskim przysięgę wierności od grandów, oficerów wszelkiego stopnia, oraz urzędników wojskowych i cywilnych. — D. 28 maja dał Xiążę *Angouleme* wysłuchanie deputowanym junty toledańskiej.

List z *Perpignan* donosi, iż d. 25 z. m. przybył posłaniec rozejmowy z *Barcellona* do marszałka *Moncey*, w celu układania się o wymianę jeńców zabranych pod *Mataro*.

Liczbę wojska Xiążęcia *Angouleme* w *Madrycie* podają do 23,000.

Zmarły marszałek *Davoust* zostawił pamiętniki o ostatnich wypadkach 18 wieku, które mogą posłużyć do objaśnienia wielu okoliczności.

Karol *Bonaparte*, syn *Lucyana*, udał się z rodziną swoją z *Rzymu* do *Ameryki*.

Pewny tutejszy kupczyk, posiadający zupełne zaufanie swego pana, dostał nie dawno od niego zlecenie, aby 8,000 franków odniósł pewnemu bankierowi. Nieszczęśliwy dał się namówić, i wdawszy się w grę, przegrał pieniądze co do grosza. Tymczasem pan jego wyszedł z domu; wróciwszy kupczyk kazał sobie dać znowu 5000 franków i zniknął. Wkrótce potem schwytany, został oddany pod sąd. Okazał widocznie żal popełnionej zbrodni, i zemdlony padł na ręce żołnierzy, którzy go strzegli, czem tak rozrzewnił pana swego, iż mu obiecał przebaczyć. Przy ogłoszeniu wyroku, skazującego go na 18miesięczne więzienie, zemdlął znowu, tak, iż przez kwadrans z czytaniem wstrzymać się musiano. (Donosząca o tem gazeta berlińska przydaje uwagę: Czyliż nakoniec nie można się przekonać o potrzebie zupełnego zakazania gier azardowych?)

Paryż dnia 10 czerwca.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*.)

Zapewniają, że Król *Ferdynand* wyjechał z *Sevilli* d. 27 maja, i że d. 1 b. m. do *Kadyxu* przybędzie. Dodają nawet, że Pan *A'Court*, poseł angielski, miał Korteżom oświadczyć, iż wszelka nadzieja pojednania stron wojujących zupełnie znikła.

D. 11. Pod dniem 14 czerwca, doniesienia telegraficzne zawierają: List wczora przejęty, adresowany do generała konstytucjonistów *Lopez-Bannos*, zapewnia, iż konstytucya zniesioną została w *Lisbonie* d. 1 b. m. Oficer portugalski przybyły do *Madrytu* donosi, że Hrabia *Amarante* powrócił do *Portugalii*, gdzie podług jego zapewnienia, sprawa rojalistów zupełnie odniosła zwycięstwo.

Portret marszałka *Davoust* przeniesiony został z izby marszałków do domu inwalidów, gdzie w rzedzie zmarłych marszałków Francyi umieszczony będzie. Miejsce jego zajmie portret marszałka *Suchet*, Xiążę *Albufera*.

Perpignan dnia 28 maja.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Wojsko nasze stoi w *Celent* i *Manresa*. W *Castellersol*, pod *Manresa*, przyszło do bitwy z mieszkańcami, lecz francuzi wieś tę opanowali.

W okolicy *Olot* pokazują się gierillasowie, z którymi francuzi staczają potyczki, i których odpędzają. D. 23 b. m. słyszano w *Soria*, o 3 mile od *Cardona*, mocne strzelanie z ręcznej broni.

Podług raportu generała *Rothenburg*, o udziale w *Mataro*, wojsko nasze zabrało 50 konstytucjonistów w niewolę wojenną. Z naszej strony zginął wyższy oficer 6go pułku huzarów.

Jeden oddział *Miny* był niedawno w *Gironie* o milę od *Berga*, drugi w *Moya* i *Estangs*, trzeci w *Prats de Llusanes*.

Perpignan dnia 2 czerwca.

(z *Gaz. Ryzk. Zuschauer*.)

Rozchodzi się pogłoska o bitwie, którą miał generał *Molitor* przy wejściu do *Katalonii* z konstytucjonistami, i o nowym napadzie, który dywizya generała *Molitora* wstrzymała.

Bajonna dnia 4 czerwca.

(z *teyże gazety*.)

W *Santander* zapowiadano nadejście 3,000 ludzi od *Burgos* z dywizyi generała *Bourke*, którzy pod generałem *Marguert* znowu *Santone*, *Santander* i *Bilbao* osadzić mieli. Ale do d. 27 nie widziano jeszcze w *Santander* żadnych wojsk.

Panie *Ouvrard*, w podróży ztąd do *Madrytu*, dnia 3 zostali pod *Venta Mendi* napadnięci, i między *Oyarsun* i *Ernan* odebrano im 100,000 franków. Zostawiono im tylko małą ilość, aby mogły dojechać do *Vittoryi*, z szyderską uwagą: że wiadomo, iż po drodze do *Madrytu* mogą mieć kredyt.

HISZPANIA.

Madryt dnia 4 czerwca.

(z *Gazety rzyckiej Zuschauer*.)

Regencya posłała listy do Monarchow, Rosyjskiego, Austriackiego i Pruskiego, prosząc o nadesłanie Posłów. Do Francyi posłała także podobny list z wynurzeniem czulej wdzięczności. Większe trudności zawierają listy posłane do Anglii i do Stanów Zjednoczonych. Słychać, że ktoś ma wyjechać do Londynu z wysokim poleceniem dla pomówienia z Panem *Canning* o pewnym przedmocie. Xiążę *Infantado* ma także pisać do Szwecyi, Danii, Bawaryi i t. d. uwiadamiając o ustanowieniu Regencyi i o przywróceniu stosunków dyplomatycznych.

Z pewnością możemy donieść, że to był generał *Casteldosrios*, który tu dnia 17 z. m. ze zgodą całego sztabu aresztował Hrabiego *Abisbal*, i objął naczelne dowództwo nad jego korpusem. Wysłał 7,000 ludzi do *Estremadury*, i zostawił tu generała *Zayas*, dla utrzymania spokojności w tej stolicy, do mającej się zawrzeć kapitulacyi z przybywającym wojskiem francuzkiem.

Minister skarbu czyni przygotowanie do zawarcia układów, o pożyczkę dwóchset milionów realow; i w tym celu rozpisał listy do pierwszych bankierów Europy, prosząc, ażeby mu przesłali warunki w tej mierze.

Madryt dnia 5 czerwca.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*.)

Gazeta tutejsza umieściła następujące dwie odezwy: „Regencya królestwa podczas niewoli Króla, Pana naszego miłościwego, do żołnierzy armii narodowej: „Oczywista, trapiąca wojną domową, widzi już zbliżający się koniec swych nieszczęść. Rząd jest już ustanowiony, a hiszpani uznali go natychmiast. Potwora stronnictw kona; pokoy obiecuje wam spoczynek. Garstka obłąkanych ludzi uwodzi was; prowadzi was na niebezpieczeństwa bez chwały; wiedzie was do walki, z której nieodniesiecie innej korzyści, prócz hańby lub śmierci. Europa pragnie pokoyu w Hiszpanii; Hiszpania go potrzebuje. Sto tysięcy francuzów, pod wodzą wnuka *Henryka IV*, przybywają dopomódz hiszpanom w przywróceniu pokoyu. Któżby śmiał odpor im czynić? Czyliż żołnierze hiszpańscy mieliby się przyczyniać do przedłużenia niewoli królewskiej? Żołnierze! W szeregach naszych jest oczywista: w nich możecie przyłożyć się do oswobodzenia uwieszonego Monarchy; a dokonawszy tego wielkiego dzieła, powrócicie na łono rodzin waszych, dla zajęcia się rzemiosłami i sztukami, temi dziećmi pokoyu. Czyżbyście przynieśli hańbę zbroczenia rąk waszych we krwi braterskiej, nad sławę z ustalenia spokojności w kraju? Żołnierze! słuchajcie głosu Regencyi

hiszpański, przemawiający do was imieniem uwiecznionego Monarchy. Sluchajcie głosu prawdy i własnego interesu. Rzućcie się w objęcia dawnych towarzyszy i wykrzyknijcie wraz z nimi: *Niech żyje Król!* Dan w pałacu Regencyi dnia 3 czerwca 1823. (Podpisano) Xiążę Infanta-do Prezes i Xiążę Montemart; Jan Biskup z Osmat; Antoni Gomez Calderon.

Drużga odezwa Regencyi jest w następującej osnowie: Odezwa Regencyi Królestwa do hiszpanów: „Hiszpani! Odtąd jak nieobecność ukochanego Monarchy stała się wiadomą: odtąd utworzenie Regencyi podczas jego niewoli i nieszczęść naszych, stało się nieuchronnie potrzebnem. Wezwana do zajęcia się pracami tak trudnemi, w nieszczęsnej chwili zamieszania, w której stronnictwa usiłują walczyć ze sprawiedliwością i prawością; w chwili, w której ludy wzywają bezpieczeństwa i opieki; regencya przedsięwzięta usprawiedliwić ich żądania, nie słuchając namietności, ani nie dopuszczając słabościom zwycięstwa. Stałym przedmiotem jej starań i usiłowań będzie oswobodzenie Króla naszego. Dla przyspieszenia pomyślnego skutku tego świętego przedsięwzięcia, regencya połączy swoje usiłowania ze staraniami wojska francuzkiego i dostojnego Xiążęcia, który niem dowodzi: wszelkie ofiary będą się jej zdawać łatwemi i lekkimi. Regencya zwróci naprzód swoją uwagę na wojsko. To wojsko, prawdziwie rojalistowskie, utworzone wpośród rozterek niezgody obywatelskiej, umiało nabyć prawa do wiecznej wdzięczności hiszpanów. Nadeszła chwila wynagrodzenia tego meztwa i wierności, przez nadanie mu prawego urzędzenia. Różne gałęzie administracyi publicznej powierzone zostaną ludziom zdutnym, rozroptnym, kochającym Monarchę i naród, którzy pod okiem regencyi pracować będą nad polepszeniem losu ludu, nad utrzymaniem wewnętrznej spokojności, i koniecznem wykonaniem praw zasadniczych. Regencya użyje dzielnie nadanej sobie władzy dla wstrzymania bezprawia i prześladowań: będzie o raz starać się o utrzymanie władzy królewskiej, tego świętego składu, który jej w ręce złożono, tudzież zachować trybunałom ich surową bezstronność przeciw tym, którzyby tę władzę poniżyć pragnęli. — Takie będzie postępowanie regencyi; to zaś, co wyłącznie do Króla należy, zachowaniem mu zostanie, dopóki nie odzyska władzy i powagi. Nim nastąpi dzień szczęśliwy, w którym regencya złoży swoje rządy tymczasowe, widzi potrzebę oświadczyć, iż użyje całej swojej mocy na zapobieżenie temu, aby nasze rany, dotąd niezagojone, nanowo otwarte nie były. Wszyscy przyjaciele Króla, porządku i sprawiedliwości mogą być pewni jej pomocy.” Dnia 4 czerwca 1823. Podpisy jak na pierwszej odezwie.

Prowinoya Galicya przysłała deputacyą do regencyi, uznając jej władzę, i prosząc o oddział wojska francuzkiego, dla uwolnienia jej od band rewolucjonistów.

Dnia 8 czerwca. Goniec handlowy, wysłany z *Sevilli* d. 3 b. m. przybył tu zeszłej nocy. Przywiozł wiadomość, że wielkie tam panuje rozdwojenie zdań z powodu podróży królewskiej. Nie wiadomo czy Król wyjedzie d. 4 b. m. jak z początku postanowiono. Według powieści tegoż gońca, sądzono w *Sevilli*, że Król ze swoją rodziną u da się do *Kadyxu*, a stany przeniosą się do portu *Sante Marie*, albo też, co jest podobniejszem do prawdy, na wyspę *Leon*. Z tego powodu rozeszły się różne wieści: że półk morski zaprowadził Króla do wewnętrznych zabudowań kościoła katedralnego, gdzie go strzeże, mając 12 dział dla wstrzymania kortezów, gdyby go wywieść chcieli. Ani Regencya, ani Xiążę wódz naczelny nie odebrał dotąd wiadomości o tym wypadku. Trudno sobie wystawić jak nas mało dochodzą doniesienia z południowej Hiszpanii. Konstytucyoniści przerażali wszelkie związki ze stolicą.

Od granic hiszpańskich dnia 8 czerwca.

(z teyże gazety)

Podróżny jadący z *Madrytu* pod imieniem *Henriquez*, z kobietą przebraną po mężku, wzięty został do więzienia w *Bergera*, blisko *Villa-Real*,

z powozu pocztowego francuzkiego. Alkad miewsowy, mający przy sobie 12 zbroynych ludzi, oświadczył gońcowi, jadącemu tąż pocztą, że miał rozkaz uwięzienia podróżnego, gdyż mniemany *Henriquez* jest to zbiegły Hrabia *Abisbal*.

Sevilla dnia 22 maja.

(z *Gazety Rzyckiej Zueschauer*.)

Główna kwatera dziesiątej dywizyi wojskowej wyszła ztąd d. 19 do *Karmony*.

Minister wojny donosił stanom Kortez, że generał porucznik *Balasteros*, rozpedziwszy powstańców, d. 10 przybył do *Valencyi*.

Donoszą z *Puycerdy* pod d. 1 czerwca: miasto *Manresa* usiłowało podwakroć przeciw pozostałym tam w niewielkiej liczbie francuzom zbuntować się, i znowu kamień konstytucyjny postawić, tak, iż zmusiło generała *Donnadieu* do zostawienia tam mocnej załogi.

Pewną jest, że wczora wieczorem *Mina* wkroczył do *Seo*, i że generał *Manso* z 3,000 przyłączył się do niego.

Krąży pogłoska, że *Balasteros* pobił *Ulmana* i zabrał mu w niewolę 4,000 ludzi. Drudzy także powiadają, że rzecz była nie z *Ulmanem*, lecz z częścią korpusu *Molitora*.

Dnia 2 czerwca. Według powieści dzisiejszych, generał *Manso* w 5 lub 6,000 ludzi do *Miny* przyłączył się. Ponieważ ten generał z północnej części od *Valencyi* przychodzi; musiał więc przerywać się i potykać z generałem *Pamph. Lacroix*.

Marszałek *Moncey* d. 29 złożył powszechną radę wojenną w *Kardaden*, do której powołał wszystkich generałów dywizyjnych.

Utrzymują, że wojna w Katalonii i Hiszpanii wkrótce odmienną postać przybierze.

Potwierdza się przybycie dywizyi *Manso* z królestwa *Valencyi*.

Girona, dnia 5 czerwca

(z teyże gazety.)

Przed dwoma dniami powiadano, że *Mina* ma się znajdować w *Seo Urgel*. Był on tylko w bliskości; ale rozumieją, że potem poszedł do *Cardony*, gdzie są jego zapasy żywności.

Dnia 6 generał *Curial* posunął się naprzód pod *Granollens*, a nasze wojsko stanęło pod *Barcellona*. Powiadają, że główna kwatera marszałka ma być przeniesiona do *Granollens*.

ANGLIA.

Londyn dnia 7 czerwca.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Wczora odbyła się u Króla Jmci tajna rada, a potem wydano postanowienie, zabraniające Anglikom zaciagać się do wojsk zagranicznych.

Gazety tutejsze oświadczają ciągle, iż nie odbierają pewnych wiadomości z Hiszpanii, i dla tego nie mogą czynić wniosków względem wypadków wojny. Gazety opozycyjne donoszą z *Sevilli*, iż, ani nowi ministrowie hiszpańscy, ani stany, nie myślą zezwalać na żaden warunek, podawany przez rząd francuzki.

Według listów z *Madrytu*, niektóre znakomitsze osoby ofiarowały istotnie Xiążęciu *Angouleme* dostojność rejenta. Xiążę jednak odrzucił to wezwanie, oświadczając, iż nie tylko nie pragnie udziału w rządzie hiszpańskim, ale nawet nie chce wglądać w zamiary i środki tego narodu; jedynym bowiem celem Francyi i sprzymierzonych Mocarstw jest, uwolnić Hiszpanię od władzy stanów; przywrócić na tron Monarchę i oswobodzić jego osobę. Co się zaś tyczy konstytucyi, Francya chce tylko podać radę, względem zapewnienia przez przyzwolite ustawy, równowagi władz krajowych i środków utwierdzenia tronu.

Ajent gospody *Lloyds* donosił z *Genui* pod dniem 21 maja, iż nie dawno wypłynął z *Tulonu* okręt liniowy francuzki, a drugi ma wkrótce wyjść pod żagle. Inne okręty przysposobiły się także do żeglugi.

W Irlandyi zdarzają się jeszcze częste bezprawia. Bandy tamocznych zbroynych podpalaczy wprowadziły pewny rodzaj karności i systemat urzędzenia swego, co okazuje niejaka zgo-

dność w ich działaniu, a tem większą sprawia obawę dla wszystkich obywateli i przyjaciół porządku.

Na wczorajszej sessyi izby niższej wniósł P. *Huskisson*, aby upoważnić Króla Jmci do postanowienia, iż odtąd towary wprowadzane na zagranicznych okrętach, będą podlegać takiej tylko opłacie cła i innych należności, co przybyłe na okrętach angielskich, jeżeli okręty angielskie podobnej wolności w innych krajach używać będą. P. *Ricardo* popierając ten wniosek, oświadczył, iż kupcy nasi poznali przecież, że każde ściśnienie handlu, jakkolwiek wymierzone przeciwko cudzoziemcom, szkodzi tylko istotnie narodowi, który je stanowi. Przyjęto ten wniosek.

NIEMCY.

Od brzegów Menu dnia 9 czerwca

(z *Gazety Warszawskiej*)

Król Jmci bawarski powrócił d. 7 b. m. do Monachium z podróży przedsięwziętej do Drezna. Stany W. Xięstwa heskiego rozpoczną obrady swoje d. 1 sierpnia.

Xiążę *Kumberland* przybył d. 7 b. m. do Frankfortu nad Menem.

D. 6 b. m. przybył do Frankfortu nad Menem Xiążę *Decazes*, który nazajutrz udał się przez Kassel i Hamburg w dalszą drogę do Kopenhagi, z kąd za dwa miesiące ma powrócić.

PORTUGALIA.

Lisbona dnia 17 maja.

(z *Gazety Warszawskiej*)

W *Braganza* pojmano dwóch wysłańców *Amaratęgo* i rozstrzelano. Przywrócono spokójność w prowincyi *Trasos Montes*. Brygadyer *Klaudno*, gubernator prowincyi, schwytał kilku gerillasow jego, a wielu umknęło do Hiszpanii. Gazeta rządowa umieściła wyrok, zakazujący wkładania sekwestru na majątek naczelników rokoszu 9 półków piechoty i 5 batalionów strzelców ze stosowną liczbą jazdy i artylleryi, zostawać będzie w prowincyi *Trasos Montes* na stopie wojennej. Rząd wyznaczył kommissyą do rozpoznania stanu twierdz krajowych, podania projektu ich poprawy, i wskazania tych, które do obrońnego stanu mają być przyprowadzone.

TURCYA.

Od granic tureckich dnia 31 maja.

(z *Gazety Warszawskiej*)

Podług wiadomości ze *Stambulu*, turcy obchodzą się ciągle łagodnie z grekami, aby ich skłonić do uległości po ogłoszeniu amnestyi. Rząd i kapitan *Basza* oświadczyli, iż wszyscy zagraniczni posłowie osobnem urzędowem pismem wezwani zostaną, aby żaden okręt pod jakąkolwiek bandą, nie zbliżał się do floty tureckiej. Powodem tego mają być niezliczone przypadki, jakie flota przez statki palne ucierpiała, które się pod obcemi banderami do niej zbliżały. *Basza* egipski przysłał 54 uzbrojone okręty, na których jest wojsko przeznaczone do podbicia *Kandyi*. Podług późniejszych wiadomości, słychać, iż eskadra algijska poniosła klęskę, i że dla tego kapitan *Basza* tak prędko wypłynął. Mówią nawet, iż dowiedziawszy się o zupełnej porażce tej eskadry, powrócił.

AMERYKA.

Podług doniesień z *Port au Prince* z miesiąca lutego, panował tam wielki niedostatek pieniędzy; artykułów przywozowych było w obfitości; szczególnież drzewa do budowy, chociaż całe miasto pogorzało, nie można było z najmniejszym zyskiem pozbyć, a ci ożukali się mocno, co, powodowani rozgłoszoną wieścią o pożarze, postali

go tam podostatkami. Prezydent kazał bić z potrzeby cynowe pieniądze. Dnia 28 lutego czuć się dały w *Hayty* i *Gonaives* dwa mocne trzęsienia ziemi, które w tém ostatniem miejscu porzuciły dachówkę. (z *Korr. Warsz.*)

Odebrane listy w Londynie z *Tampico* pod d. 10 marca donoszą, iż *Iturbide* przyjął wszystkie podane mu warunki, to jest, aby przestał na wyznaczony pensyi i wyjechał. Tym sposobem bez rozlewu krwi Cesarstwo Meksykańskie krótko trwało i zamieniło się w rzeczpospolitą. (z *Gaz. War.*)

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

(z *Gazety Ryzk. Zuschauer.*)

Oycie święty, wprowadził znów w Rzymie publiczną naukę żydów, co już *Klemens VII* Papież postanowił. Starsi żydowscy mają jedney soboty o pół do gley wieczorem posył 6 300 żydów, między którymi ma być 100 mężczyzn od lat 12 do 30, a drugiey soboty 50 żydówek podobnegoż wieku z innemi kobietami, do kaplicy *Trócy świętej*, na kazanie miane przez Xiędzę katolickiego. Jeśliby którego żyda lub żydówki z przepisanej liczby brakowało, w tym razie starsi żydowscy za każdego brakującego zapłacą 3 *paole* (blisko 3 zlot. pol.) kary pieniężney, i mają się starać, aby w każdą sobotę kolejno inni żydzi i żydówki do wspomnianej kaplicy przychodzili, tak, aby ze wszystkich żydów mieszkających w Rzymie, ani jeden nie był wyłączony lub ominiony. Na tych nabożnych zgromadzeniach powinna panować cichość i przyzwoitość, a żaden chrześcijanin pod surową karą nie może napastować żydów, idących do kaplicy lub ztamtąd wracających.

(z *Kur. Warsz.*) Zdaje się, iż Król neapolitański jeszcze nie wyjedzie do swojego państwa gdyż pałac Cesarski w *Schöbrun* pod *Wiedniem* jest wyporządkowany dla tego Monarchy.

Loterya.

Gazeta sankt-petersburska umieściła o ciągnącej się loteryi doniesienie następujące:

Dnia 12 t. m. w sali sankt-peterburskiej birży zaczęło się ciągnięcie loteryi. Najwyżey utwierdzoney dnia 31 lipca 1821 roku, na cztery majątki nieruchome, leżące w gubernijach niżehorodskiej, orłowskiej i tulskiej, i nadto na sumę 1,322,000 rubli assygnacyami. Dnia tego wyszły numery następujące z przypadającemi na nie wygraniem i premiami, a mianowicie:

Ner 39,477 wygrał 50 rubli i 25,000 rubli premium.

Ner 112,234 wygrał 50 rubli i 12,500 rubli premium.

Ner 62,873 wygrał 75 rubli i 8,500 rubli premium.

Ner 8,276; 116,165; i 126,813 wygrały po 500 rubli.

Ner 41,270 i 61,490 wygrały po 200 rubli.

Ner 68,441; 102,207; 114,518 i 117,402 wygrały po 100 rubli.

Ner 108,250; 157,580; 125,362; 59,551; 157,531; 136,491; 26 i 127,801; wygrały po 75 rubli.

Nra 69,713; 62,725; 58,320; 37,013; 163,847;

64,910; 33,503; 128,317; 126,701; 54,353;

101,150; 64,021; 131,397; 6,442; 17,380;

119,373; 99,418; 105,066; 11,611; 10,026;

1,348; 107,214; 107,263; 34,851; 22,815;

63,004; 47,705; 97,338; 33,188; 138,165;

46,194; 113,384; 126,199; 15,537; 100,540;

42,891; 47,156; 110,524; 31,510; 20,019;

96,663; 26,529; 78,357; 13,011; 155,825;

109,946; 79,164; 62,251; 58,832; 47,699;

106,210; 35,773; 3,134; 115,141; 60,378;

68,771; 154,813; 4,479; 7,899; i 17,118;

wygrały po 50 rubli.

Pozwolono drukować. Z polecenia J.W. Wojennego Litewskiego Gubernatora.

Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 75.

Wilno dnia 22 Czerwca Roku 1823 v. s.

Zgubiony oblig.

1. Na dniu 17 zeszłego mca maja, zgubiony został między Wilnem a Werkami na drodze puillares, w którym znajdował się oblig słujący W. Alojzemu Kuściakowskiemu Szambelanowi, na rub. sr. 325, wydany przez W. Tomasza Dombrowy Starosty Pupańskiego w r. 1822 d. 23 apr. ze świadectwem pieczętarza W. Justyna Cywińskiego Regenta Gr. Ptu Witkom. Ktoby takowy oblig zwrócił właścicielowi mieszkającemu w domu JW W. Wołowiczow na Zamkowej ulicy pod N. 138, odbierze nadgrody rub. sr. 6.

Reparacya Zielonego Mostu.

2. Od Magistratury Powszechny Opieki Gubernii Litew. Wileńskiej zawiadamia się, iż w dniach 30 junii, 2go i 4go julii miesiąca roku tego, będzie się odbywać w teyże Magistraturze licytacya na reparacya Zielonego Mostu w mieście Wilnie na rzece Wilii do funduszu jenerałnego Szpitala śgo Jakóba przynależnego, ktoby zatem życzył uczęścić do takowego podradu, ma się jawnie na wyznaczone terminy do Magistratury Powszechny Opieki w domie skarbowym na pomieszkanie JW. Vice Gubernatora naznaczonym z prawną kancya dla targow i objawienia ceny i kondycyow kontraktu. Datt roku 1823 junii 18 dnia.

Zasiadający w Magistraturze: Józef Puzyrna. Sekretarz Pietraszewski. Naczelnik Stoła Hurynowicz.

Ogłoszenie o jarmarkach w Krasławiu.

3. Ogłasza się dla publiczney wiadomości, iż za pozwoleniem Rządu, zaprowadzają się w miasteczku Krasławiu, dziedzicznym Adamu Hrabu Platea, w Gubernii Witebskiej w powiecie Duneburgskim nad rzeką Dzwina położonym dwa, każdego roku jarmarki; pierwszy, od 22 julii do 1 augusta, a drugi od niedzieli mięsopóstney do Wielkiego Postu. Położenie Krasławia na pograniczu czterech Gubernij: Witebskiej, Kurlandskiej, Wileńskiej i Mińskiej; spław rzeki handlowey; oraz trakt kupiecki między Moskwą a Rygą, przechodzący przez to miasteczko; najlepszą czynią nadzieję, iż usiłowania Dziedzica w zaprowadzeniu jarmarkow nie będą bezskuteczne; i że każdy handlujący, przy wygodach, o które właściciel Krasławia starać się będzie, zadowolony zostanie. Datt roku 1823 miesiąca junii 5 dnia.

Exdywizya.

2. Po uczynionym przez JW. Honoratę z Matuszewiczow wprzod Baronowę Gierzdorflową Półkownikowę teraz Zmiejowskę Rotmistrzową kawalerii narodowey byłych woysk Polskich, nrzędowym oświadczeniu na satysfakcyą wierzycieli majątek pod taxę i exdywizyą oddających, przeto po zasłżym Sądzi Ziem. Ptu Wileń. remissyynym dekrete, Sąd zjazdowy Taxatorsko Exdywizorski ad fundum majątku Biała Waka zwanego w powiecie Wileńskim sytuowanego zebrany, przez początkowy dnia 18 junii 1823 roku ustanowiony dekret, wła-

ściwe pierwszemu stopniowi dylacye, mianowicie pomiar geometryczny ziemnych majątkow, kopią z spraw oraz komportacyą dokumentow na wszystkich stronach do sprawy wchodzić mogących w dniu 3 7bra roku idącego do Kancellaryi Aktowey Ziem. Ptu Wileń. spełnić się powinna; uznał, a za dobrowolną stron zgodą i onych żądaniem, naznaczając termin powtórnegu ku oczewistemu całej sprawy bez żadnych zwłok i odkładow rozsądzeniu dzień 15 mca 9bra roku terażniejszego i dalsze ustanowisz postanowienia, juryzdykcyą sądownictwa swojego do miasta Gubernialnego Wilna do Izby Powiatowey Ziem. przeniosł, żeby więc wszystkich kredytorow i pretensorow z jakiegokolwiek źródła stosunki do majątku JW. Zmijowskiej mieć mogących, a takow debitorow o podniesionym konkursie, zatym o potrzebie spełnić się powinney dokumentow komportacyi doszła wiadomość, i aby ciż kredytorowie i pretensorowie na założony ostateczny termin sub amissione rei stawali, a debitorowie, że chociażby w ich niestanności oczewisty nastąpi wyrok, zatym niedogodności przydarzyć się mogące własney winie przypisać będą powinni, uwiadomionemi byli, do stanności i łączenia się ku jednoczasowey ostateczney rozprawie wzywa i na ten zamiar ninieyszą awizacyą do Gazet Kuryera Litew. podaje. Działo się w majątku Biała Waka zwanym, roku 1823 mca junii 18 dnia. Michał Sawicki Ziem. Wileński i Exdywizyi Prezydent. Joachim Czyż Ziem. i Exdywizorski Sędzia. Wileński Ziemski Sędzia Exdywizor Alojzy Jasieński.

o Zbiegach.

3 Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż wzięci za nieokazanie na piśmie świadectw areztanci Jan Wiszniewski, Symon Hryniewicz, Bonifacy Trojenicki, Piotr Jehorow i Dziomka, niepamiętający miejsca urodzenia i nazwiska, z których pierwsi dway chociaż powiadali: Wiszniewski że jest poddanym Wołyńskiej gubernii, ostrońskiego powiatu obywatelki Olizorowey, a Hryniewicz mieszczaninem Xięztwa Warszawskiego (teraz Królestwa Polskiego) departamentu łomżyńskiego z Wielkiej Góry Kalwaryi, służył w woysku polskim, po rozbiciu którego w r. 1812, przebywał w witebskiej gubernii w lepelskim powiecie w różnych miejscach; lecz takowe ich opowiadanie po uczynionych wyprawkach, w istocie nie potwierdziły się; Trojenicki rodem z Królestwa Polskiego, z miast Sieyny, a Jehorow i Dziomka niepamiętający miejsca swego urodzenia, uznani za włóczegow a dla niezdatności do służby woyskowej odesłani do Syberyi na posilenje. Przymioty pomienionych włóczegow: Wiszniewski wzrostu 2 arsz. 6½ wiersz. twarzy okrągłej czystey, nosa miernego, oczu szarych, włosów na głowie, wąsach i brodzie ciemnorusych, od urodzenia lat 35, Hryniewicz wzrostu 2 arsz. 4½ wiersz., twarzy okrągłej pełney, nosa miernego, oczu błękitnych, włosów na głowie, wąsach i brodzie czarnych od urodzenia lat 35, Trojenicki wzrostu 2 arsz. 4 wiersz., twarzy podługowatey suchej, nosa

miernego, oczu błękitnych, włosów na głowie i wąsach ciemnorusych, na prawey ręce palec ukazujący od poderznięcia żyły nie zgina się, od urodzenia lat 25, Jehorow wzrostu 2 arsz. 3 wiersz., twarzy okrągłej czystey, nosa miernego, oczu szarych, włosów na głowie ciemnorusych a na wąsach światłorusych, na prawey ręce palec skazujący przykurczony, od urodzenia lat 27, i Dziomka bez nazwiska, wzrostu 2 arsz. 1 wiersz., twarzy okrągłej czarniawey, nosa miernego, oczu szarych, włosów na głowie czarnych, od urodzenia lat 27. Dnia 23 maja 1823 roku. Mińskiego Gubernialnego Rządu Sekretarz Felicyan Arcimowicz.

3 Oświadczenie imieniem Starozakonnych Orela Chaimowicza Biletkina i żony Załki Złotkowiny na WJPana Józefa Maciańskiego Sekretarza Szlacheckiego Ptu Kowień. czynię się z okoliczności takiey. Dostrzegając oświadczający się w dodatku gazety Kuryera Lit. maja 2 dnia 1823 roku pod Nrem 53 zamieszczone ostrzeżenie, iżby nikt od oświadczających się nie nabywał obligów dwóch jednego na czerwonych zł. dwadzieście marca 18 dnia, a drugiego na czerwonych zł. trzysta 7bra 1 dnia przez zeszłego Józefa Chrapickiego w roku 1789 wydawanych, że jakoby obżałny Maciański w Ziemstwie Kowieńskim otrzymał wyrok znikczemniający takowe obligi, przeciwko takowemu ostrzeżeniu oświadczający się zamilczeć nie mogą, bo za powyższemi obligami jako nieopłaconemi, jako w sprawie dawności niepodlegający cey in foro ubi quinarium w Ziemstwie Szawelskim oświadczający się z obżałnym rozpoczynając sprawę, uzyskał na obżałnym pierwszy kontumacyyny Dekret, a w porządku prawnym już ostatecznego czeka wyroku, obżałny zaś Maciański, chcąc się uchylić od satysfakcyi obligom winney bez podanych pozwow oświadczającym się, extra forum w Ziemstwie Kowieńskim zaoczny uzyskawszy Dekret, od którego żałujący do wyższej zwierzchności zanieśli skargę, zamyslił przed publicznością rozgłosić, lecz żałujący jak w Szawlach rozpoczął i kontynuuja za powyższemi obligami proces, tak że skutkow onego satysfakcyi na funduszu zeszłego Chrapickiego w ręku obżał. Maciańskiego będącego, szukać będą, i w tym celu iżby obżał. Maciański dóbr po zeszłym Chrapickim, jako onerowanych swojemi debitorami nieobciążał, że żałujący są pierwszymi kredytorami, przez niniejsze oświadczenie ostrzegają.

Orel Chaimowicz Biletkin.

Roku 1823 miesiąca junii 2 dnia, przed aktami Ziemskiemu Powiatu Rosieńskiego stawając osobliście W. JPan Jakób Bereśniewicz takowe oświadczenie do Akt podał. Przyjąłem Antoni Paszkiewicz Ziemski Rosieński Regent.

Takowe oświadczenie wolno zamieścić w Gazecie Kuryerze Litew. Świadcze Prezydent Grodz. Ptu Rosień. Antoni Chrzastowski.

Zginiony pies.

Dnia wczorayszego w porze poobiedniej to jest 16 junii zginął pies legawy mierney wielkości, biały, gdzie niegdzie drobne cętki na sobie mający, głowa i uszy kasztanowate, na grzbiecie cokolwiek sierść w niewielkim

punkcie wypukła od dawnego skaleczenia, ktoby go wynalazł albo do kogoby się zabłąkał niech raczy przyprowadzić albo dać znać do domu W. Podkomorzego Dąbrowskiego na ś. Jerskiej ulicy położonego; a dostanie dukata nadgrody.

Cena produktów na rynkach wileńskich.		Dni Targowe			
		Czerwice			
		Piątek			
		dnia 22			
Niepołożone liczby znaczą, że tych produktów nie było.		sre- brem	ass- gnat.	sre- brem	ass- gnat.
		rubl.	kop.	rubl.	kop.
Becka lietewska mająca garcy litewskich 14.	Zyta suchego - - - -	13	—	52	—
	— surowego - - - -	11	—	44	—
	Pszeniczy ozimey - - -	11	—	44	—
	— — jarey - - - -	—	—	—	—
	Jęczmienia - - - -	8	—	32	—
	Owsa - - - -	5	—	20	—
	Gryki - - - -	10	—	40	—
	Grzechu - - - -	13	—	52	—
	Bobu - - - -	—	—	—	—
	Siemienia lnianego - -	—	—	—	—
Pud Rosyjski.	— — konopnego - - -	—	—	—	—
	Krup jęczmiennych - -	19	5	76	20
	— owsianych - - -	26	57	106	3
	— gryczanych - - -	35	13	140	52
	Łoju wołowego surowego.	1	50	5	—
	— — — topionego	3	—	12	—
	Miodu praśn. z woskiem	—	—	—	—
	Wosku topionego niebielon.	13	—	52	—
	Świec woskowych białych	23	—	92	—
	— — — — żółtych	18	—	72	—
Od 17 do 24 czerwca.	— — — — robionych	3	50	14	—
	— — — — tu robionych	3	—	12	—
	Włókna towarowego lnu	—	—	—	—
	— — — — pieńki	—	—	—	—
	Siana murożnego - - -	14	—	56	—
	— błotnego - - - -	7	—	28	—
	Faska masła 6 garcowa	3	—	12	—
	Soli kuchen bez. gar. lit. 48	—	—	—	—
	Piwa krajow. bez. 40 garc.	4	50	18	—
	— dubeltowego - - -	—	—	—	—
Od 17 do 24 czerwca.	Płastwa po parze indyków	1	20	4	80
	— — — — kur - - -	—	40	1	60
	— — — — gęsi - - -	—	50	2	—
	— — — — kaczek - - -	—	—	—	—
	Chleba razowego funt 1	—	133	—	62
Od 17 do 24 czerwca.	— — — — pyłowego przedn.	—	5	—	20
	Mięsa funt 1 - - - -	—	3	—	12
	Wódki garniec 1 - - -	—	30	1	20

Wyjeżdżają za granicę.

2. Do Austrii Józef Frank Professor tu-teyszego Imperatorskiego Uniwersytetu Radzca Stanu i Kawaler, z żoną i rezydującą przy niej Panną Pelagią Żablocką, i kamerdyner Antoni Klautschar z żoną Dorotą.

Od dnia 1go nadchodzącego miesiąca lipca, zaczyna się prenumerata na drugie półrocze roku bieżącego. Cena zwyczajna: z przesyłaniem przez pocztę rubli srebrnych siedem, bez przesyłania rubli cztery kopiejek piędziesiąt. Uprasza się o prenumerowanie w czasie przyzwoitym przed pierwszym lipca: gdyż liczba exemplarzy wybijać się będzie tylko taka, jaka w dniu tym będzie liczba prenumeratorów.